

Atıf/Citation:

Ayyıldız, N. (2025). Kur Korumalı Mevduat Politikasının Bankacılık Sektörünün Büyüme Performansı Üzerindeki Etkisi: 2019-2024 Dönemi Analizi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 26(2): 252-273. <https://doi.org/10.24889/ifede.1645979>.

KUR KORUMALI MEVDUAT POLİTİKASININ BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN BÜYÜME PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: 2019-2024 DÖNEMİ ANALİZİ

Nazif AYYILDIZ*

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de Kur Korumalı Mevduat (KKM) politikasının bankacılık sektörünün büyüme performansı üzerindeki etkisinin analiz edilmesidir. Bu doğrultuda, KKM öncesi dönem (2019-2021) ile KKM sonrası dönem (2022-2024) kredi, aktif, mevduat, özkaynak, net faiz geliri, faiz dışı gelir ve net kâr büyüme oranları açısından karşılaştırılmıştır. Öncelikle, değişkenlerin dağılım özelliklerine göre parametrik (T-Testi) ve parametrik olmayan (Mann-Whitney U) testler uygulanmıştır. Bununla birlikte, politika etkisinin daha sağlam bir nedensellik çerçevesinde analiz edilebilmesi amacıyla Farkların-Farkı (Difference-in-Difference, DiD) yöntemi de kullanılmıştır. Gerçekleştirilen analizler sonucunda, klasik istatistiksel testler KKM sonrası dönemde kredi, mevduat, net kâr ve net faiz geliri büyüme oranlarında anlamlı artışlar olduğunu ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, KKM uygulamasının bankaların fon toplama gücü, kredi verme kapasitesi ve kârlılığı üzerinde kısa vadeli pozitif etkiler yarattığını göstermektedir. Ancak DiD yöntemiyle yapılan regresyon analizleri, yalnızca mevduat ve özkaynak büyüme oranlarında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif etki tespit etmiş; kredi, net kâr ve faiz gelirleri üzerindeki etkileri ise anlamlı bulunmamıştır. Bu durum, KKM uygulamasının etkilerinin büyüme göstergeleri arasında farklılaştığını ve bazı alanlarda sınırlı kalabildiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Bankacılık Sektörü, Kur Korumalı Mevduat, T-Testi, Mann-Whitney U Testi, Difference-in-Differences (DiD)
JEL Sınıflandırması: G21, G28, E58

THE IMPACT OF THE CURRENCY PROTECTED DEPOSIT POLICY ON THE GROWTH PERFORMANCE OF THE BANKING SECTOR: AN ANALYSIS OF THE 2019-2024 PERIOD

ABSTRACT

The purpose of this study is to analyze the impact of the Currency Protected Deposit (KKM) policy on the growth performance of the Turkish banking sector. For this purpose, the growth rates of loans, assets, deposits, equity, net interest income, non-interest income, and net profit in the pre-KKM period (2019–2021) and post-KKM period (2022–2024) were compared. Initially, based on the distributional characteristics of the variables, both parametric (T-Test) and non-parametric (Mann–Whitney U Test) methods were applied. In addition, the Difference-in-Differences (DiD) method was employed to evaluate the causal impact of the policy in a more robust econometric framework. The results from classical statistical tests revealed significant increases in loan, deposit, net profit, and net interest income growth rates during the post-KKM period. These findings suggest that the KKM policy created short-term positive effects on banks’ funding capacity, lending activities, and profitability. However, regression results obtained from the DiD method indicate that the KKM policy had a statistically significant and positive effect only on deposit and equity growth rates, while its effects on loans, net profit, and interest income growth were not statistically significant. This divergence implies that the effects of the KKM policy vary across growth indicators and may remain limited in some areas.

Keywords: Banking Sector, Currency Protected Deposits, T-Test, Mann–Whitney U Test, Difference-in-Differences (DiD)
JEL Classification: G21, G28, E58

1.GİRİŞ

Finansal istikrar, küresel ekonomilerin sağlıklı işleyişi için hayati öneme sahiptir. Ekonomik belirsizlik dönemlerinde, hükümetler ve merkez bankaları çeşitli düzenleyici araçlar

* Öğr. Gör. Dr., Harran Üniversitesi, Suruç Meslek Yüksekokulu, Finans Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, Şanlıurfa, Türkiye. E-posta: nazifayyildiz@harran.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7364-8436

geliştirerek piyasalardaki dalgalanmaları azaltmaya çalışmaktadır. Bu araçlardan biri olan Kur Korumalı Mevduat (KKM), Türkiye’de Aralık 2021’de yürürlüğe girmiştir. KKM politikası ile yerel para birimi cinsinden mevduatların döviz kuru riskine karşı korunması sağlanarak, yatırımcıların dövizden Türk lirasına geçişinin teşvik edilmesi amaçlanmıştır. Özellikle 2022 yılının ilk çeyreğinde KKM mevduat büyüklüğü 2 trilyon TL’yi aşmış, 2023 yılında bu rakam 3 trilyon TL’ye ulaşmış ve 2024 yılında ise 3,5 trilyon TL’ye yaklaşmıştır. Bu artış, KKM’nin finansal sisteme entegrasyonunun ve etkisini boyutunu vurgulamaktadır (Kartal, 2024; TCMB, 2024). Bankacılık sektörü ise, KKM politikasının finansal sisteme entegrasyonunun etkilerini doğrudan hisseden sektörlerden biridir. Bu tür politikalar, bankaların temel operasyonel faaliyetlerini önemli ölçüde etkileyebilmekte ve büyümelerini destekleyebilmektedir (Brown ve Huang, 2021).

Bankacılık sektöründeki büyüme, çeşitli finansal kalemlerdeki artış oranları üzerinden değerlendirilmektedir; bu kalemler arasında krediler, aktifler, özkaynaklar ve mevduat gibi temel bileşenler bulunmaktadır. Kredilerdeki büyüme, işletmelerin ve bireylerin yeni yatırımlar yapabilmesi için gerekli sermayeyi sağlamaktadır, bu da üretim kapasitesinin genişlemesi ve istihdam olanaklarının artması anlamına gelmektedir (Levine, 1997). Aktiflerdeki artış, bankaların varlık portföylerini genişlettiklerini ve daha fazla varlık yönetimi yaptıklarını göstermektedir, bu da finansal piyasalarda daha aktif bir rol üstlenmelerine ve likidite kapasitelerini artırmalarına işaret etmektedir (Demirgüç-Kunt ve Levine, 2001). Özkaynakların büyümesi, bankaların finansal sağlamlığını ve krizlere karşı dirençlerini artırmaktadır, bu da yatırımcı güvenini güçlendirmekte ve bankacılık sektörünün finansal şoklara karşı daha dayanıklı hale gelmesine olanak tanımaktadır (Allen ve Gale, 2000). Mevduat büyüklüğü ise, bankacılık sektörünün likidite kaynaklarını ve toplumun banka sistemine olan güvenini göstermektedir. Mevduatların artması, yatırımcıların ve tasarruf sahiplerinin bankacılık sistemine olan güveninin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir ve bankaların kredi verme kapasitelerini artırabileceği anlamına gelmektedir (Diamond ve Dybvig, 1983; Sullivan ve Wong, 2022). Dolayısıyla bankacılık sektörü bilançolarında yer alan her bir finansal kalemdaki büyüme, yatırımcılar, bankalar ve düzenleyici otoriteler açısından kritik önem taşımaktadır. Sektörel büyüme analizlerinin yapılması, gerek mevcut finansal politikaların etkinliğinin değerlendirilmesi gerekse de gelecekteki yatırım ve finansal stratejilerin planlanması konusunda yatırımcılara ve banka yöneticilerine rehberlik etmektedir. Aynı zamanda, düzenleyici otoritelere, uygulanan politikaların farklı etkilerini görme imkânı sağlamaktadır. Bu çerçevede, KKM’nin sağladığı yenilikçi finansal düzenlemelerin bankacılık sektörü üzerindeki etkilerinin araştırılması önemli bir inceleme alanı olarak değerlendirilmektedir. Ancak, bankacılık sektörünün ilgili dönemdeki büyüme performansının yalnızca KKM uygulamasıyla açıklanamayacağı da açıktır. Zira kredi ve mevduat faiz oranlarının regülasyonlarla yönlendirilmesi, menkul kıymet alım zorunluluğu, zorunlu karşılık düzenlemeleri, yüksek enflasyon ve negatif reel faiz gibi birçok makroekonomik ve düzenleyici unsur da sektörün performansını doğrudan etkilemiştir. Bu çerçevede, KKM uygulamasının başladığı 2022 sonrası dönemin, önceki dönemle karşılaştırmalı olarak ele alınması; bankacılık sektörünün büyüme dinamiklerinde yaşanan değişimleri anlamak ve bu değişimlerin politika kaynaklı olası yansımalarını değerlendirmek açısından önemli bilgi ve bulguların elde edilebileceği bir analiz zemini sunmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Kur Korumalı Mevduat (KKM) politikasının bankacılık sektörünün büyüme performansı üzerindeki etkisinin analiz edilmesidir. Bu doğrultuda, KKM uygulamasının

Kur Korumalı Mevduat Politikasının Bankacılık Sektörünün Büyüme Performansı Üzerindeki Etkisi: 2019-2024 Dönemi Analizi

yürürlüğe girmesinden önceki (2019–2021) ve sonraki (2022–2024) dönemlerde sektörün kredi, aktif, mevduat, özkaynak, net faiz geliri, faiz dışı gelir ve net kâr büyüme oranları karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Analiz kapsamında, verilerin dağılım özelliklerine göre parametrik (T-Testi) ve parametrik olmayan (Mann–Whitney U Testi) istatistiksel testler uygulanmıştır. Ayrıca, politika etkisinin daha sağlam bir nedensellik çerçevesinde analiz edilebilmesi amacıyla Difference-in-Differences (DiD) yöntemi de kullanılmıştır. Böylelikle, KKM politikasının bankacılık sektörünün büyüme dinamikleri üzerindeki etkileri hem karşılaştırmalı hem de nedensel analizler yoluyla değerlendirilmiştir.

Bu çalışmanın, KKM uygulamasının bankacılık sektöründeki büyüme performansına etkilerini değerlendiren öncü araştırmalardan biri olarak literatüre katkı sağlaması beklenmektedir. Çalışmanın izleyen bölümlerinde sırasıyla; finansal düzenlemeler ve KKM politikası ile ilgili literatür incelenmiş, ardından analizde kullanılan veri seti, değişkenler ve yöntemler ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Bulgular bölümünde, uygulanan istatistiksel test ve regresyon analizlerinin sonuçları sunulmuş; bu bulgular ilgili literatür çerçevesinde değerlendirilmiştir. Son bölümde ise, ulaşılan sonuçlar özetlenmiş ve bankalar, politika yapıcılar ile gelecekteki araştırmalar için çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

2.LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Literatürde, finansal düzenlemeler ve politika değişikliklerinin bankacılık sektörü üzerindeki etkilerini inceleyen uygulamalı çalışmalar sınırlı sayıdadır. Ancak mevcut araştırmalar, bu tür uygulamaların finansal istikrar ve bankacılık faaliyetleri üzerindeki çeşitli etkilerini ortaya koymaktadır. Söz konusu çalışmalardan Garcia ve Volkan (2019) çalışmasında, Kur Korumalı Mevduat (KKM) politikasına benzer bir mevduat koruma mekanizmasının Latin Amerika bankacılık sektörü üzerindeki etkileri analiz edilmiştir. Sonuçlar, bu tür politikaların bankaların finansal istikrarını desteklediğini ve risk yönetimine olumlu katkı sağladığını göstermektedir. Benzer şekilde, Patel ve Kasman (2020) çalışmasında, Asya'daki bankacılık sektörlerinde kur koruma mekanizmalarının kısa vadeli likidite akışlarını artırarak bankaların finansal sağlamlığını güçlendirdiği tespit edilmiştir. Türkiye bağlamında, Günal ve Deniz (2024) çalışmasında, KKM uygulamasının ve döviz kuru riskinin bankacılık sektöründeki mevduatın krediye dönüşüm oranına etkisi incelenmiştir. Araştırma bulguları, KKM sisteminin krediye dönüşüm oranını uzun vadede istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönde etkilediğini, dolayısıyla bankaların kredi verme kapasitesini sınırlayabileceğini ortaya koymaktadır. Kartal (2024) çalışmasında ise KKM sisteminin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Hazine ve bankacılık sektörü üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir. Çalışmada, KKM'nin toplam maliyetinin büyük bir kısmının TCMB tarafından karşılandığı, bunun da parasal genişlemeye yol açarak bankacılık sektörünün yapısını etkilediği belirtilmiştir. Ayrıca, Özkan vd. (2014) çalışmasında, Türkiye'deki bankacılık reformlarının bankacılık sektörü performansı üzerindeki etkileri incelenmiştir. İnceleme sonucunda, 2000'li yılların başında gerçekleştirilen bankacılık sektörü yeniden yapılandırma programı, mevduat sigortası sınırlandırılması ve kurumsal yönetim reformlarının banka kredileri, aktif kalitesi ve kârlılık üzerinde olumlu etkiler yarattığı tespit edilmiştir. Çalışmada ayrıca, Türkiye'deki bu düzenlemelerin 2008 küresel finansal krize karşı bir koruma mekanizması sağladığı da vurgulanmıştır.

Literatürde finansal düzenlemelerin bankacılık sektörünün performansı üzerindeki etkilerini inceleyen Barth vd. (2013), Büyükoğlu (2023), Noman vd. (2018) ve Wiley ve Navickas

(2020) gibi farklı araştırmalar da mevcuttur. Söz konusu çalışmalardan Barth vd. (2013) çalışmasında, bankacılık sektöründeki düzenlemelerin operasyonel verimlilik üzerindeki etkisi değerlendirilmiş ve bazı düzenlemelerin bankaların finansal sağlamlığını artırdığı, ancak aşırı düzenlemelerin sektör üzerinde kısıtlayıcı etkiler yaratabileceği tespit edilmiştir. Benzer şekilde, Wiley ve Navickas (2020) çalışmasında, finansal düzenlemelerin ABD bankacılık sektörü üzerindeki çift yönlü etkisi analiz edilmiş ve uygun düzenlemelerin sektörü güçlendirdiği, aşırı kısıtlayıcı politikaların ise rekabetçiliği azalttığı tespit edilmiştir. Noman vd. (2018) çalışmasında ise, bankacılık düzenlemelerinin rekabet ve finansal istikrar arasındaki ilişkiyi nasıl şekillendirdiği analiz edilmiştir. 1990-2014 döneminde Güneydoğu Asya ölkelerindeki bankacılık sektörüne odaklanan bu araştırma, rekabetin finansal istikrarı desteklediğini ve kredi riskini azalttığını tespit etmiştir. Çalışmada, sermaye gereklilikleri ve resmi denetim mekanizmalarının finansal istikrarı artırmada en etkili düzenlemeler olduğu, ancak mevduat sigortası ve faaliyet kısıtlamalarının rekabet seviyesine bağlı olarak farklı etkiler yarattığı belirtilmiştir. Benzer şekilde, Büyükoğlu (2023) çalışmasında da bankacılık düzenlemelerinin bankacılık performansı üzerindeki etkileri incelenmiş ve düzenlemelerin genel olarak bankacılık sektörüne olumlu katkılar sunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada, sermaye yeterliliği, likidite ve toplam karşılıklar gibi düzenleyici faktörlerin banka performansını doğrudan etkilediği ve düzenleyici politikaların ölkeler arasında farklı etkiler yaratabileceği vurgulanmıştır. Hırvatistan, Sırbistan, Bosna Hersek ve Türkiye özelinde yapılan analizler, sermaye yeterliliğinin bankacılık performansı üzerindeki etkisinin genellikle pozitif olduğunu göstermektedir.

İlgili literatürde, KKM politikası ve benzeri finansal düzenlemelerin bankaların finansal yapıları ve performansları üzerindeki etkilerini ele alan çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Bu araştırmalar, söz konusu uygulamaların bankacılık sektörü üzerinde belirgin sonuçlar doğurduğunu ortaya koymaktadır. Ancak, mevcut çalışmalar incelendiğinde, KKM'nin bankaların ve/veya bankacılık sektörünün büyüme performansı üzerindeki doğrudan etkisini ele alan bir araştırmaya rastlanmamaktadır. Dolayısıyla, bu çalışmanın, bankacılık sektöründeki büyüme oranları perspektifinden KKM politikasının etkilerinin incelenmesi yönüyle literatüre önemli bir katkı sağlayabileceği düşünölmektedir.

İlgili literatürde, KKM politikası ve benzeri finansal düzenlemelerin bankaların likidite, kârlılık, fonlama yapısı ve bilanço bileşenleri üzerindeki etkilerini ele alan farklı nitelikte çalışmalar bulunmaktadır. Bu araştırmalarda, söz konusu politikaların kısa ve orta vadede bankacılık sektörü üzerinde belirgin sonuçlar doğurduğu ifade edilmiştir. Ancak mevcut literatür incelendiğinde, KKM'nin özellikle bankacılık sektörünün büyüme performansı üzerindeki etkilerini, kapsamlı bir veri seti ve çoklu istatistiksel yöntemler çerçevesinde analiz eden ampirik çalışmaların sınırlı olduğu görölmektedir. Bu çalışmanın ayırt edici yönlerinden biri, bilanço kalemlerinin düzey değişimlerini değil, bu kalemlere ilişkin büyüme oranlarını da dikkate alarak bankacılık sektörünün dinamik yapısını değerlendirmesidir. Ayrıca, çalışmada hem klasik karşılaştırmalı testler (T-Testi ve Mann-Whitney U) hem de nedensel analiz yaklaşımlarından biri olan Difference-in-Differences (DiD) yöntemi birlikte kullanılmıştır. Bu sayede, yalnızca istatistiksel anlamlılık düzeyinde değil, aynı zamanda nedensellik çerçevesinde de KKM politikasının etkileri değerlendirilmiştir. Bu bütöncöl metodolojik yaklaşımın, KKM'nin sektörel düzeydeki etkilerine dair daha güçlü ve güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağlaması, bu yönüyle de mevcut literatüre özün bir katkı sağlayabileceği düşünölmektedir.

3. VERİ SETİ VE YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmada kullanılan veri seti, analiz dönemi ve büyüme göstergeleri tanıtılmış; uygulanan istatistiksel yöntemler açıklanmıştır. Öncelikle, büyüme oranlarının dağılım özellikleri Shapiro-Wilk ve Kolmogorov-Smirnov testleri ile değerlendirilmiş; elde edilen bulgular doğrultusunda T-Testi ve Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. Ayrıca, KKM uygulamasının etkisini nedensel bir yapı içinde incelemek amacıyla Difference-in-Differences (DiD) yöntemi uygulanmış ve hipotezler bu doğrultuda oluşturulmuştur.

3.1. Veri Seti ve Değişkenler

Bu araştırmada, Türkiye bankacılık sektörünün KKM Öncesi (2019-2021) ile KKM Sonrası (2022-2024) dönemlerindeki büyüme oranları karşılaştırılmıştır. Araştırma, Ocak/2019-Aralık/2024 arasındaki dönemi kapsamaktadır. Bu dönemin seçilmesindeki ana neden, 2021 yılının sonunda başlayan Kur Korumalı Mevduat (KKM) uygulamasının bankacılık sektörünün büyüme oranları üzerinde oluşturabileceği potansiyel etkilerinin olabileceği düşüncesidir. KKM'nin etkilerini daha net bir şekilde analiz edilebilmesi amacıyla, 2022-2024 yıllarını kapsayan üç yıllık dönem KKM Sonrası olarak ele alınmış ve KKM öncesi üç yıl (2019-2021) ile karşılaştırılmıştır. Bankacılık sektörünün kredi, aktif, mevduat, özkaynak, net faiz geliri, faiz dışı gelir ve net kâr büyüme oranları incelenmiştir. İncelenen büyüme oranları, Türkiye bankacılık sektörünün finansal sağlığının, performansının ve sürdürülebilirliğinin değerlendirilmesi açısından kritik göstergelerdendir. Kredi büyüme oranı, bankaların kredi verme kapasitesindeki artışı ölçerken; mevduat büyüme oranı, bankaların fon toplama kabiliyetini değerlendirmektedir. Özkaynak büyüme oranı, bankaların öz sermaye gücünü, net kâr büyüme oranı ise kârlılık düzeylerini göstermektedir. Net faiz geliri büyüme oranı, bankaların faiz gelirlerine dayalı performanslarını, faiz dışı gelir büyüme oranı ise bankaların faiz dışı gelirlerinin artışı yansıtmaktadır. Büyüme oranları, BDDK (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu) tarafından yayımlanan aylık sektörel veriler ve aşağıdaki denklemler kullanılarak hesaplanmıştır.

$$\text{Kredi Büyüme Oranı} = \frac{\text{Krediler}_t - \text{Krediler}_{t-1}}{\text{Krediler}_{t-1}} \quad (1)$$

$$\text{Aktif Büyüme Oranı} = \frac{\text{Toplam Aktifler}_t - \text{Toplam Aktifler}_{t-1}}{\text{Toplam Aktifler}_{t-1}} \quad (2)$$

$$\text{Mevduat Büyüme Oranı} = \frac{\text{Toplam Mevduat}_t - \text{Toplam Mevduat}_{t-1}}{\text{Toplam Mevduat}_{t-1}} \quad (3)$$

$$\text{Özkaynak Büyüme Oranı} = \frac{\text{Toplam Özkaynak}_t - \text{Toplam Özkaynak}_{t-1}}{\text{Toplam Özkaynak}_{t-1}} \quad (4)$$

$$\text{Net Faiz Geliri Büyüme Oranı} = \frac{\text{Net Faiz Geliri}_t - \text{Net Faiz Geliri}_{t-1}}{\text{Net Faiz Geliri}_{t-1}} \quad (5)$$

$$\text{Faiz Dışı Gelir Büyüme Oranı} = \frac{\text{Faiz Dışı Gelir}_t - \text{Faiz Dışı Gelir}_{t-1}}{\text{Faiz Dışı Gelir}_{t-1}} \quad (6)$$

$$\text{Net Kâr Büyüme Oranı} = \frac{\text{Dönem Net Kâr}_t - \text{Dönem Net Kâr}_{t-1}}{\text{Dönem Net Kâr}_{t-1}} \quad (7)$$

3.2. Normallik Testleri

Çalışma kapsamında, büyüme oranlarının normal dağılıma uygunluğunu ve grup karşılaştırmalarını belirlemek amacıyla, literatürde yaygın olarak kullanılan normallik testleri ile parametrik ve parametrik olmayan testler tercih edilmiştir. Özellikle Shapiro-Wilk testi ve Kolmogorov-Smirnov testi, verilerin normal dağılıma uygunluğunu belirlemede sıkça başvurulan güvenilir testlerdir (Razali ve Wah, 2011; Yap ve Sim, 2011). Normal dağılım gösteren (parametrik) veri setleri için Bağımsız Örneklem T-Testi, gruplar arasındaki ortalama farklarını incelemek için yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir (Frost, 2020). Normal dağılım göstermeyen yani parametrik olmayan verilerde ise Mann-Whitney U testi, gruplar arasındaki medyan farklarını değerlendirmek amacıyla sıklıkla başvurulan bir testtir (Nachar, 2008). Bu testler, çalışmanın amacına uygun şekilde seçilmiş olup, literatürdeki güçlü kullanım pratikleri ve metodolojik geçerlilikleri dikkate alınarak uygulanmıştır.

Verilerin normal dağılıma uygunluğunu test edilmesinde kullanılan Shapiro-Wilk testinin, özellikle küçük ve orta büyüklükteki veri setleri için kullanıldığında etkili olduğu bilinmektedir. Shapiro-Wilk test istatistiği, (8) numaralı denklemde ifade edilen formül yardımıyla hesaplanmaktadır (Razali ve Wah, 2011):

$$W = \frac{\sum_{i=1}^n (a_i x_i)^2}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2} \quad (8)$$

Denklem (8)'de ifade edilen; x_i sıralı veri değerlerini, a_i ise sabitleri ifade etmektedir. Test sonucu (p-değeri) 0,05'ten küçükse, verilerin normal dağılıma uymadığı anlamına gelir; eğer p-değeri 0,05'ten büyükse, verilerin normal dağılıma uygun olduğu anlaşılmaktadır (Khatun, 2021).

Normallik varsayımının test edilmesinde yaygın kullanılan testlerden Kolmogorov-Smirnov testi, gözlemlenen dağılım ile teorik normal dağılım arasındaki farkı ölçmektedir. Kolmogorov-Smirnov test istatistiği, (9) numaralı denklemde ifade edilen formül yardımıyla hesaplanmaktadır (Yap ve Sim, 2011):

$$D_n = \sup_x |F_n(x) - F(x)| \quad (9)$$

Denklem (9)'da ifade edilen; $F_n(x)$ örneklem dağılım fonksiyonunu, $F(x)$ ise teorik dağılım fonksiyonunu temsil etmektedir. Test sonucu (p-değeri) 0,05'ten küçükse, veriler normal dağılıma uymamaktadır; 0,05'ten büyükse, veriler normal dağılıma uymaktadır (Vrbik, 2020).

3.3. T-testi ve Mann-Whitney U Testi

Çalışma kapsamında, normal dağılıma uygun değişkenler için iki farklı grubun ortalamalarının karşılaştırılmasında kullanılan **T-Testi** uygulanmıştır. Test istatistiği (10) numaralı denklemde ifade edilen formül yardımıyla hesaplanmaktadır (Frost, 2020):

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} \quad (10)$$

Denklem (10)'da ifade edilen; X_1 ve X_2 iki grubun ortalamalarını; s_1^2 ve s_2^2 , grupların varyanslarını, n_1 ve n_2 ise grup büyüklüklerini ifade etmektedir. Eğer T-testi sonucunda p-değeri 0,05 değerinden küçükse, iki grubun ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu; 0,05 değerinden büyükse, gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı anlamına gelmektedir.

Çalışma kapsamında, normal dağılım göstermeyen değişken grupları için **Mann-Whitney U** testi uygulanmıştır. Mann-Whitney U testi, (11) numaralı denklemde ifade edilen formül yardımıyla hesaplanılmaktadır (Nachar, 2008):

$$U = n_1 n_2 + \frac{n_1(n_1+1)}{2} - R_1 \quad (11)$$

Denklem (11)'de ifade edilen; R_1 , birinci grup için sıra toplamını, n_1 ve n_2 ise grup büyüklüklerini temsil etmektedir. Test sonucu (p-değeri) 0,05 değerinden küçükse, iki grup arasında medyan açısından anlamlı bir fark olduğu; 0,05 değerinden büyükse, anlamlı bir fark olmadığı anlamına gelmektedir. Bu çalışma kapsamında uygulanan *T-Testi* ve *Mann-Whitney U* testi için aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir:

- H_0 : KKM öncesi ve sonrası dönemler arasında bankacılık sektörünün büyüme performansları açısından anlamlı bir farklılık yoktur.
- H_1 : KKM öncesi ve sonrası dönemler arasında bankacılık sektörünün büyüme performansları açısından anlamlı bir farklılık vardır.

Testlerde %95 güven aralığı ve $p < 0,05$ anlamlılık seviyesi esas alınmıştır. Dolayısıyla, testlerin sonucunda eğer p değeri 0,05'ten küçükse, H_0 reddedilecek ve alternatif hipotez olan H_1 kabul edilecektir. Bu durumda, KKM öncesi ve sonrası dönemler arasında bankacılık sektörünün büyüme performansları açısından anlamlı bir fark olduğu sonucuna varılacaktır. Ancak, p değeri 0,05 değerinden daha büyükse, H_0 reddedilemeyecek ve bu durumda KKM öncesi ve sonrası dönemler arasında anlamlı bir fark bulunmadığı kabul edilecektir.

3.4. Difference-in-Differences (DiD) Yöntemi

Bu çalışmada, Kur Korumalı Mevduat (KKM) uygulamasının Türkiye bankacılık sektöründeki büyüme göstergeleri üzerindeki etkisinin nedensel bir yapı içerisinde değerlendirilebilmesi amacıyla Difference-in-Differences (DiD) yöntemi kullanılmıştır. DiD yöntemi, bir politika değişikliğinin etkisini gözlemleyebilmek için sıklıkla tercih edilen yarı-deneysel bir yaklaşımdır. Politika uygulaması öncesi ve sonrası dönemlerdeki değişimi kontrol ve uygulama grupları arasında karşılaştırmalı olarak analiz etme imkânı sunar (Angrist ve Krueger, 1999; Schiozer vd., 2021).

DiD yöntemi, özellikle maliye ve finans literatüründe politika etkilerini analiz etmek amacıyla birçok çalışmada yaygın şekilde kullanılmaktadır (Atanov ve Black, 2016; Chen vd., 2018; Jayaratne ve Strahan, 1996). Bu yöntemin geçerli ve güvenilir sonuçlar üretmesi ise belirli varsayımların sağlanmasına bağlıdır. Bunlardan en önemlisi paralel trend varsayımdır. Bu varsayım, analiz edilen politika müdahalesi gerçekleşmemiş olsaydı, kontrol ve uygulama gruplarının eğilimlerinin benzer seyredeceğini kabul eder. Bir diğer önemli varsayım ise dışsal etkilerin ayrışımı (no spillover assumption) ilkesidir. Bu varsayım, politika uygulamasının

yalnızca uygulama grubunu etkilediğini, kontrol grubunun bu etkilerden bağımsız kaldığını varsayar. Ayrıca, uygulama döneminin doğru tanımlanması, politika zamanlamasının kesin olması ve bağımlı değişkenlerin ölçümünde tutarlılık sağlanması da yöntemin sağlıklı bir biçimde uygulanabilmesi açısından önemlidir. Paralel trend varsayımı, yalnızca politika uygulama öncesindeki döneme ait gözlemler üzerinden sade bir zaman trendi modeli yardımıyla test edilebilmektedir. Paralel Trend varsayımının test edilmesinde aşağıdaki regresyon modeli kullanılan regresyon modeli Denklem (12)'de yer alan formül yardımıyla hesaplanabilmektedir (Chen vd., 2018).

$$\log(1 + Y_t) = \alpha_0 + \alpha_1 \cdot TIME_t + \varepsilon_{it} \quad (12)$$

Denklem (12)'de ifade edilen; Y_t ilgili bağımlı değişkeni ifade etmektedir. $TIME_t$ terimi zaman trendini (1, 2, 3, ..., t), α_1 zaman eğilimini temsil eden katsayıyı, ε_{it} ise denklemdeki hata terimini ifade etmektedir.

DİD analizinde, bağımlı değişkenler olarak bankacılık sektörüne ait kredi, aktif, mevduat, özkaynak, net kâr, net faiz geliri ve faiz dışı gelir büyüme oranları kullanılmıştır. Bu oranlar, uç değerlerin etkisini azaltmak ve daha stabil sonuçlar elde etmek amacıyla $\log(1+x)$ dönüşümüne tabi tutulmuştur. Analiz kapsamında, 2019–2024 dönemi aylık verileri kullanılmış ve veri seti iki gruba ayrılmıştır. 2019–2021 arası KKM öncesi dönem (politika öncesi dönem), 2022–2024 arası ise KKM sonrası dönem (uygulama dönemi) olarak tanımlanmıştır. Bu ayırım doğrultusunda veri setine bir KKM_KUKLA değişkeni (KKM öncesi dönem için KKM_KUKLA = 0, KKM sonrası dönem için KKM_KUKLA = 1) tanımlanmış ve regresyon modeline dahil edilmiştir. Ayrıca, politika etkisinin zaman içinde değişimini izlemek amacıyla zaman değişkeni (TIME) ve KKM etkisinin zamanla etkileşimini gösteren etkileşim değişkeni (KKM_KUKLA · TIME) de modele dahil edilmiştir. Uygulanan regresyon modeli (13) numaralı denklemde ifade edilen formül yardımıyla hesaplanılmıştır (Roth vd., 2023):

$$\log(1 + Y_{it}) = \beta_0 + \beta_1 \cdot KKM\_KUKLA_t + \beta_2 \cdot TIME_t + \beta_3 \cdot (KKM\_KUKLA_t \cdot TIME_t) + \varepsilon_{it} \quad (13)$$

Denklem (13)'de ifade edilen; Y_{it} ilgili büyüme oranını ifade etmektedir. KKM_KUKLA_t terimi, KKM uygulamasının başladığı 2022 sonrası dönemi ifade eden kukla değişken (0 = öncesi, 1 = sonrası) olarak kullanılmaktadır. $TIME_t$ terimi zaman trendini (1, 2, 3, ..., t), $KKM\_KUKLA_t \cdot TIME_t$ terimi KKM etkisinin zaman içindeki değişimini analiz etmek için oluşturulan etkileşim terimini, ε_{it} ise denklemdeki hata terimini ifade etmektedir. Ayrıca DİD modelinde yer alan β_1 katsayısı, KKM uygulaması sonrası döneme ait sabit etkiyi; β_3 katsayısı ise KKM uygulamasının zamanla birlikte yarattığı değişimi ifade etmektedir. Ayrıca, modelde bağımlı değişken $\log(1 + Y)$ dönüşümüne tabi tutulduğundan, katsayıların etkisi yaklaşık olarak (14) numaralı denklemde ifade edilen formül yardımıyla oransal (%) etkiye dönüştürülmüştür:

$$KKM \text{ Etkisi (\%)} = (e^{\beta_1} - 1) \times 100 \quad (14)$$

Bu hesaplama, politika uygulamasının büyüme oranı üzerinde yarattığı doğrudan ve ortalama etkisini temsil etmektedir. Katsayının pozitif olması, KKM uygulamasının ilgili

Kur Korumalı Mevduat Politikasının Bankacılık Sektörünün Büyüme Performansı Üzerindeki Etkisi: 2019-2024 Dönemi Analizi

göstergede artış yönünde etkili olduğunu; negatif olması ise azalış yönünde etkili olduğunu göstermektedir. Bu çalışma kapsamında uygulanan DiD modeli için aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir:

- H_0 : KKM uygulamasının bankacılık sektörünün büyüme göstergeleri üzerinde anlamlı bir etkisi yoktur.
- H_1 : KKM uygulamasının bankacılık sektörünün büyüme göstergeleri üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

DiD modelinde %95 güven aralığı ve $p < 0,05$ anlamlılık seviyesi esas alınmıştır. Bu bağlamda, β_1 ve β_3 katsayıları için elde edilen p-değerleri 0,05'ten küçükse, H_0 reddedilerek KKM uygulamasının ilgili büyüme oranı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılabacaktır ve H_1 hipotezi kabul edilecektir.

4. VERİLERİN ANALİZİ VE BULGULAR

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgular sistematik bir şekilde sunulmaktadır. İlk olarak, KKM öncesi ve sonrası dönemlerdeki büyüme oranlarına ilişkin tanımlayıcı istatistikler verilmiştir. Ardından, değişkenlerin normallik testleri sonuçları ve nihayetinde istatistiksel testlerin bulguları sırasıyla incelenmiştir. Böylelikle, çalışmada kullanılan verilerin temel özellikleri ve istatistiksel analizler aracılığıyla ulaşılan sonuçlar detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

4.1. Tanımlayıcı İstatistikler

Bu bölümde, KKM öncesi (2019-2021) ve KKM sonrası (2022-2024) dönemlere ait büyüme oranlarının tanımlayıcı istatistikleri sunulmaktadır. Tanımlayıcı istatistikler, verilerin genel yapısını yansıtan temel ölçütler olarak en küçük, en büyük, ortalama ve standart sapma gibi istatistiksel göstergelerden oluşmaktadır (Field, 2013). Ayrıca, verilerin dağılımını daha iyi anlayabilmek için çarpıklık ve basıklık değerleri hesaplanmıştır. Çarpıklık, verinin simetrik olup olmadığını gösterirken basıklık ise veri setindeki uç değerlerin varlığını değerlendirmemizi sağlamaktadır (Hair vd., 2010; Tabachnick ve Fidell, 2013).

Kredi, aktif, mevduat, özkaynak, net kâr, net faiz geliri ve faiz dışı gelir büyüme oranlarının KKM öncesi ve KKM sonrası dönemdeki en küçük, en büyük, ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 1'de incelenebilir.

Tablo 1 incelendiğinde, KKM öncesi dönemde, kredi büyüme oranı, aktif büyüme oranı ve mevduat büyüme oranı gibi değişkenlerde daha düşük en küçük ve en büyük değerler gözlemlenirken, KKM sonrası dönemde bu oranların daha geniş bir aralığa yayıldığı görülmektedir. Özellikle net kâr büyüme oranı ve faiz dışı gelir büyüme oranı gibi değişkenlerde KKM sonrası dönemde daha yüksek standart sapma değerleri elde edilmiştir, bu da büyüme oranlarında daha büyük dalgalanmalara işaret etmektedir.

Tablo 1: Tanımlayıcı İstatistikler

	KKM Öncesi (2019-2021)				KKM Sonrası (2022-2024)			
	En Küçük	En Büyük	Ort.	Std. Sapma	En Küçük	En Büyük	Ort.	Std. Sapma
Kredi Büyüme Oranı	-0,021	0,145	2,480	1,290	0,009	0,084	3,720	1,840
Aktif Büyüme Oranı	-0,018	0,214	2,950	1,120	0,001	0,134	4,100	1,750
Mevduat Büyüme Oranı	-0,032	0,199	2,810	1,250	0,001	0,125	4,350	1,910
Özkaynak Büyüme Oranı	-0,023	0,069	1,900	0,870	-0,018	0,141	2,780	1,030
Net Kâr Büyüme Oranı	-0,927	1,156	3,120	1,560	-0,949	1,339	5,680	2,480
Net Faiz Geliri Büyüme O.	-0,936	1,049	2,750	1,420	-0,932	1,244	4,420	2,210
Faiz Dışı Gelir Büyüme O.	-0,899	0,912	2,380	1,180	-0,881	0,956	3,970	1,850

KKM sonrası dönemdeki büyüme oranları, genellikle daha yüksek ortalama değerlere sahip olmakla birlikte, bazı değişkenlerde uç değerlerin de varlığı dikkat çekmektedir. Bu bulgular, KKM uygulamasının bankacılık sektörünün büyüme performansı üzerinde belirgin bir etkisi olabileceğini ve bu etkinin de farklı değişkenlerde farklı yoğunluklarda olabileceğini göstermektedir. Büyüme oranlarının dağılım özelliklerini daha net bir şekilde değerlendirebilmesi için çarpıklık ve basıklık değerleri de incelenmiştir. Büyüme oranlarına ait çarpıklık ve basıklık istatistikleri Tablo 2’de incelenebilir.

Tablo 2: Çarpıklık ve Basıklık İstatistikleri

	KKM Öncesi (2019-2021)		KKM Sonrası (2022-2024)	
	Çarpıklık	Basıklık	Çarpıklık	Basıklık
Kredi Büyüme Oranı	1,21	3,45	2,34	5,67
Aktif Büyüme Oranı	0,95	2,78	1,82	4,92
Mevduat Büyüme Oranı	1,10	3,02	2,15	5,34
Özkaynak Büyüme Oranı	0,56	1,89	0,92	2,44
Net Kâr Büyüme Oranı	1,89	4,15	3,10	6,28
Net Faiz Geliri Büyüme Oranı	0,87	2,65	1,56	3,98
Faiz Dışı Gelir Büyüme Oranı	1,05	2,89	1,90	4,12

Çarpıklık değerleri, verilerin simetrik olup olmadığını ve sağa ya da sola kayıp kaymadığını gösterirken, basıklık değerleri veri setindeki uç değerlerin yoğunluğunun değerlendirilmesine olanak tanımaktadır (Hair vd., 2010). Çarpıklığın değerlendirilmesinde; 0’a yakın değerler simetrik bir dağılım, pozitif çarpıklık sağa kayma, negatif çarpıklık ise sola kayma anlamına gelmektedir. Basıklıkta ise 0’a yakın değerler normal dağılıma yakın, pozitif basıklık ise uç değerlerin yoğun olduğu ve daha keskin bir dağılımı işaret etmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, KKM öncesi dönemde çarpıklık değerleri, büyüme oranlarının genellikle sağa çarpık bir dağılıma sahip olduğunu, yani uç değerlerin daha fazla olduğunu göstermektedir. KKM sonrası dönemde ise çarpıklık değerlerinin arttığı gözlemlenmiştir, bu da büyüme oranlarının daha fazla uç değer içerecek şekilde kayma eğiliminde olduğunu ve dağılımın daha dengesiz hale geldiğini göstermektedir. Basıklık değerleri ise her iki dönemde de yüksek çıkmıştır; özellikle KKM sonrası dönemdeki basıklık değerleri belirgin bir şekilde artmıştır. Bu, KKM sonrası dönemdeki büyüme oranlarının, daha fazla uç değer ve anormal dağılım özellikleri

Kur Korumalı Mevduat Politikasının Bankacılık Sektörünün Büyüme Performansı Üzerindeki Etkisi: 2019-2024 Dönemi Analizi

sergilediğini ortaya koymaktadır. Çarpıklık ve basıklık, verilerin dağılımı hakkında genel bir izlenim sağlasa da daha objektif bir değerlendirme için istatistiksel normallik testlerinin yapılması gerekmektedir (Field, 2013).

4.2. Normallik Testleri

Çalışmada kullanılan büyüme oranlarına ilişkin verilerin normal dağılıma uygunluğunu belirlemek amacıyla Shapiro-Wilk ve Kolmogorov-Smirnov testlerinden yararlanılmıştır. Shapiro-Wilk testi, özellikle örneklem sayısının sınırlı olduğu durumlarda dağılımın normallliğini test etmede daha hassas sonuçlar üretirken; Kolmogorov-Smirnov testi ise daha büyük örneklemelerde dağılımın teorik normal dağılımla olan farkını ölçmede sıklıkla tercih edilmektedir (Lilliefors, 1967; Shapiro ve Wilk, 1965). Her iki test, KKM uygulaması öncesi (2019–2021) ve sonrası (2022–2024) olmak üzere iki farklı dönemde, kredi, aktif, mevduat, özkaynak, net faiz geliri, faiz dışı gelir ve net kâr büyüme oranlarının normal dağılıma uyup uymadığını değerlendirmek amacıyla ayrı ayrı uygulanmıştır. Elde edilen test sonuçları, verilerin parametrik mi yoksa non-parametrik analiz yöntemleriyle mi değerlendirilmesi gerektiğine karar verilmesinde temel teşkil etmektedir. Söz konusu testlerin sonuçları Tablo 3’te incelenebilir.

Tablo 3: Normallik Testlerinin Sonuçları

	Shapiro-Wilk		Kolmogorov-Smirnov
	KKM Öncesi (2019-2021)	KKM Sonrası (2022-2024)	(2019-2021) ile (2022-2024)
Kredi Büyüme Oranı	0,021*	0,034*	0,009*
Aktif Büyüme Oranı	0,153	0,081	0,067
Mevduat Büyüme Oranı	0,045*	0,012*	0,003*
Özkaynak Büyüme Oranı	0,099	0,057	0,081
Net Kâr Büyüme Oranı	0,004*	0,001*	0,002*
Net Faiz Geliri Büyüme Oranı	0,032*	0,028*	0,006*
Faiz Dışı Gelir Büyüme Oranı	0,087	0,061	0,055

Not: * $p < 0,05$: %95 güven aralığında normal dağılıma uymayan büyüme oranları.

Tablo 3’te ifade edilen Shapiro-Wilk test sonuçları incelendiğinde, aktif, özkaynak ve faiz dışı gelir büyüme oranlarının hem KKM öncesi (2019-2021) hem de KKM sonrası (2022-2024) dönemde normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Buna karşın, kredi, mevduat, net kâr ve net faiz geliri büyüme oranları normal dağılıma uymamaktadır. Kolmogorov-Smirnov testi sonuçları da bu bulguları desteklemektedir.

Test sonuçları doğrultusunda, analiz edilen büyüme oranlarının bir kısmının normal dağılım varsayımını sağladığı, ancak özellikle kredi, mevduat, net kâr ve net faiz geliri büyüme oranlarının normal dağılım göstermediği belirlenmiştir. Bu durumda, normal dağılım şartına uymayan değişkenler için, parametrik olmayan testlerin kullanılması gerekmektedir (Field, 2013; Pallant, 2020). Literatürde, finansal piyasaların oynak doğası nedeniyle, getirilerin ve büyüme oranlarının normal dağılımdan sapması genellikle beklenen bir durumdur (Bouchaud ve Potters, 2003; Cont, 2001; Rachev vd., 2005). Dolayısıyla, bu sapmaların risk yönetimi ve finansal analiz

süreçlerinde dikkate alınması, doğru sonuçlara ulaşılabilmesi açısından kritik öneme sahiptir (Tsay, 2010).

4.3. İstatistiksel Testler

Bu bölümde, Kur Korumalı Mevduat (KKM) uygulamasının bankacılık sektöründeki büyüme göstergeleri üzerindeki etkilerini analiz etmek amacıyla uygulanan istatistiksel test sonuçları sunulmaktadır. İlk aşamada, normal dağılıma uygunluk durumlarına göre KKM öncesi (2019–2021) ve sonrası (2022–2024) dönemlerine ait büyüme oranları karşılaştırılmıştır. Normal dağılım varsayımını karşılayan değişkenlerde Bağımsız Örneklem T-Testi, normallik göstermeyen değişkenlerde ise Mann–Whitney U Testi kullanılmıştır. İkinci aşamada ise, KKM politikasının etkisini daha güçlü nedensel bir çerçevede değerlendirmek amacıyla Difference-in-Differences (DiD) yöntemi uygulanmıştır. Bu yöntem, uygulama ve kontrol grupları arasındaki değişimi karşılaştırarak politika etkisini ayırtırmayı mümkün kılmakta ve daha güvenilir çıkarımlar sunmaktadır. Böylece bu bölümde, KKM uygulamasının sektörel büyüme dinamikleri üzerindeki etkisi hem karşılaştırmalı hem de nedensellik temelli olarak bütüncül biçimde ele alınmaktadır.

4.3.1. Bağımsız Örneklem T-Testi ve Mann-Whitney U Testi

KKM uygulamasının bankacılık sektöründeki büyüme oranlarına etkisini değerlendirmek amacıyla iki dönem arasındaki farklar analiz edilmiştir. Dağılım özelliklerine göre, uygun test yöntemi belirlenmiş ve parametrik koşulları sağlayan değişkenler için Bağımsız Örneklem T-Testi, diğerleri için ise Mann–Whitney U Testi uygulanmıştır. Her iki test, iki bağımsız grup arasındaki farkların istatistiksel anlamlılığını değerlendirmeye yöneliktir. Test sonuçları Tablo 4’te incelenebilir.

Tablo 4: İstatistiksel Testlerin Sonuçları

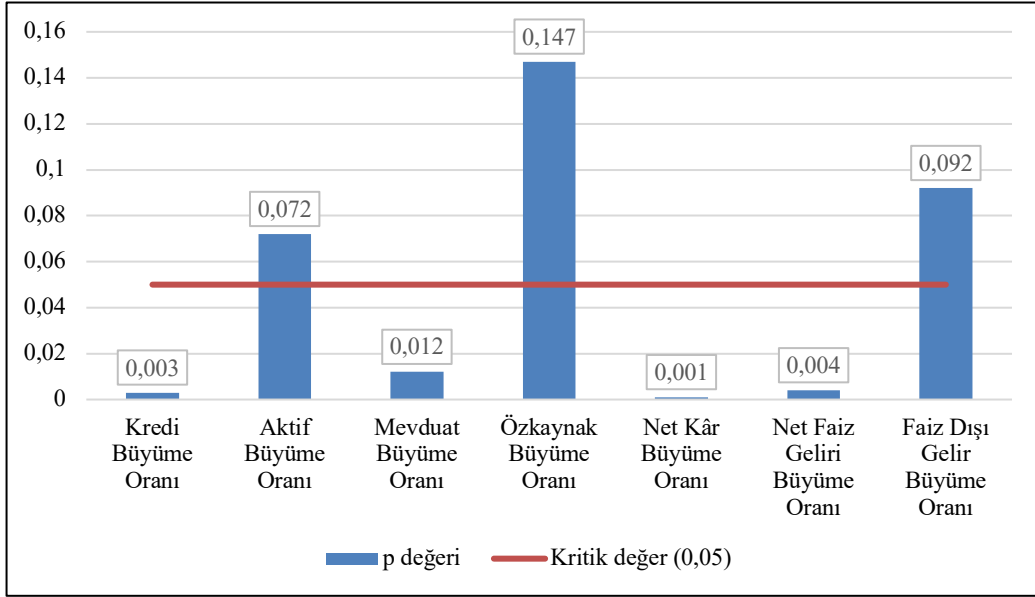
Değişkenler	Kullanılan Test	Test İstatistiği	p-değeri
Kredi Büyüme Oranı	Mann-Whitney U Testi	105,2	0,003*
Aktif Büyüme Oranı	T-Testi	1,89	0,072
Mevduat Büyüme Oranı	Mann-Whitney U Testi	98,4	0,012*
Özkaynak Büyüme Oranı	T-Testi	1,21	0,147
Net Kâr Büyüme Oranı	Mann-Whitney U Testi	85,7	0,001*
Net Faiz Geliri Büyüme Oranı	Mann-Whitney U Testi	92,3	0,004*
Faiz Dışı Gelir Büyüme Oranı	T-Testi	1,76	0,092

Not: * $p < 0,05$: %95 güven düzeyinde anlamlı bulunan değerler.

Tablo 4’te yer alan istatistiksel test sonuçlarının daha iyi anlaşılabilmesi için, elde edilen bulguların bir grafikte görselleştirilmesi önemli görülmektedir. Özellikle %95 güven aralığında 0,05 kritik değere göre istatistiksel anlamlılık taşıyan büyüme oranlarının görsel olarak incelenmesi, hangi değişkenlerde anlamlı farklılık bulunduğu daha net görülmesini sağlayabilir. Bu amaçla, Grafik 1’de KKM öncesi ve sonrası dönemlerdeki büyüme oranlarının karşılaştırılması sonucu elde edilen istatistiksel değerler ve kritik değere göre anlamlılık durumları görselleştirilmiştir.

Kur Korumalı Mevduat Politikasının Bankacılık Sektörünün Büyüme Performansı Üzerindeki Etkisi: 2019-2024 Dönemi Analizi

Grafik 1: İstatistiksel Testlerden Elde Edilen Değerler ve Kritik Değer

Grafik 1 ve Tablo 4 birlikte incelendiğinde, kredi büyüme oranı ($p=0,003$), mevduat büyüme oranı ($p=0,012$), net kâr büyüme oranı ($p=0,001$) ve net faiz geliri büyüme oranı ($p=0,004$) için KKM öncesi ve sonrası dönemlerde istatistiksel olarak anlamlı farkların bulunduğu görülmektedir. Bu sonuçlar, KKM uygulamasının 2022-2024 döneminde özellikle kredi, mevduat, net kâr ve net faiz geliri üzerinde önemli etkiler yarattığını göstermektedir. Özellikle net kâr büyüme oranında p -değerinin 0,001 olması, KKM'nin banka kârlılığı üzerinde belirgin ve güçlü bir etkiye sahip olduğunu ifade etmektedir. Benzer şekilde, kredi büyüme oranı ve mevduat büyüme oranında da anlamlı artışlar gözlemlenmiş olup, bu bulgular KKM'nin bankaların kredi verme kapasitesini ve mevduat birikimlerini artırdığına işaret etmektedir. Net faiz geliri büyüme oranında da anlamlı bir fark tespit edilmesi, bankaların faiz gelirlerinde KKM uygulaması sonrasında bir artış yaşandığını ortaya koymaktadır. Aktif büyüme oranı ($p=0,072$), özkaynak büyüme oranı ($p=0,147$) ve faiz dışı gelir büyüme oranı ($p=0,092$) açısından ise KKM öncesi ve sonrası dönemlerde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Bu durum, KKM'nin bankaların aktifleri, özkaynakları ve faiz dışı gelirleri üzerinde doğrudan bir etkisinin olmadığını göstermektedir. Özellikle faiz dışı gelirlere anlamlı bir fark olmaması, bankaların KKM uygulaması sonrasında ağırlıklı olarak faiz gelirlerine dayalı bir büyüme gösterdiği şeklinde yorumlanabilir.

Analiz bulgularına dayanarak, kredi, mevduat, net kâr ve net faiz geliri büyüme oranları için H_0 hipotezi reddedilerek alternatif hipotez olan H_1 hipotezi kabul edilmiştir. Diğer yandan, aktif, özkaynak ve faiz dışı gelir büyüme oranları için H_0 hipotezi kabul edilmiş, bu alanlarda KKM öncesi ve sonrası dönemlerde anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.3.2 Difference in Differences (DiD) Analizi

Çalışma kapsamında, Kur Korumalı Mevduat (KKM) uygulamasının bankacılık sektöründeki büyüme göstergeleri üzerindeki etkisini analiz edebilmek amacıyla Difference-in-

Differences (DiD) yöntemi kullanılmıştır. DiD analizinin geçerli ve güvenilir sonuçlar üretebilmesi, bazı temel varsayımların sağlanmasına bağlıdır. Bu varsayımlardan ilki ve en önemlisi, paralel trend varsayımdır. Bu varsayım, politika müdahalesi (bu çalışmada KKM uygulaması) gerçekleşmemiş olsaydı, politika öncesi ve sonrası dönemlerin büyüme eğilimlerinin benzer şekilde devam edeceğini öngörmektedir. Diğer önemli bir varsayım ise, dışsal etkilerin ayrışımı (no spillover) ilkesidir. Bu varsayım, politika etkisinin yalnızca uygulama dönemini (2022–2024) kapsadığını ve kontrol grubu olan KKM öncesi dönemin (2019–2021) bu etkilerden bağımsız olduğunu kabul etmektedir. Bu çerçevede, DiD yönteminin uygulanabilirliğini test etmek üzere ilk adımda paralel trend varsayımı değerlendirilmiştir. Söz konusu varsayım gereği, yalnızca KKM uygulamasından önceki döneme ait gözlemler (2019–2021) kullanılarak, büyüme oranlarının zaman içerisindeki eğilimleri analiz edilmiştir. Bu yaklaşımın temel amacı, politika uygulanmadan önce karşılaştırma gruplarının benzer eğilimler gösterip göstermediğini test etmektir. Varsayımın geçerliliği, her bir büyüme oranı için uygulanan basit zaman trendi regresyon modeli aracılığıyla test edilmiştir. Paralel trend varsayımı testlerinden elde edilen sonuçlar Tablo 5’te incelenebilir.

Tablo 5: Paralel Trend Varsayımı Test Sonuçları

Büyüme Oranı	Zaman Katsayısı	p-değeri	R-kare	Paralel Trend Varsayımı
Kredi Büyüme Oranı	0,0005	0,223	0,064	Sağlanıyor
Aktif Büyüme Oranı	0,0005	0,175	0,078	Sağlanıyor
Mevduat Büyüme Oranı	0,0004	0,257	0,051	Sağlanıyor
Özkaynak Büyüme Oranı	0,0002	0,467	0,020	Sağlanıyor
Net Kâr Büyüme Oranı	-0,0001	0,524	0,016	Sağlanıyor
Büyüme Oranı	Zaman Katsayısı	p-değeri	R-kare	Paralel Trend Varsayımı
Net Faiz Geliri Büyüme Oranı	0,0007	0,077	0,112	Sağlanıyor
Faiz Dışı Gelir Büyüme Oranı	-0,0003	0,358	0,034	Sağlanıyor

Not: * $p < 0,05$: %95 güven düzeyinde anlamlı bulunan değerler.

Tablo 5’te yer alan, bankacılık sektörüne ait yedi temel büyüme oranı için uygulanan zaman trendi regresyonu sonuçları incelendiğinde; tüm değişkenler için zaman katsayısına ilişkin p-değerlerinin 0.05’in üzerinde olduğu görülmektedir. Bu bulgu, KKM uygulamasından önceki dönemde söz konusu büyüme oranlarının zaman içinde istatistiksel olarak anlamlı bir değişim göstermediğini ve dolayısıyla paralel trend varsayımının geçerli olduğunu ortaya koymaktadır. Diğer bir ifadeyle, eğer KKM uygulaması devreye alınmamış olsaydı, analiz edilen büyüme göstergelerinin eğilimlerinin benzer biçimde devam etmesi beklenebilirdi. Bu sonuç, DiD analizinin uygulanabilirliğini destekleyen önemli bir bulgudur. Varsayımın sağlandığı bu ön testlerin ardından, KKM uygulamasının büyüme oranları üzerindeki etkisini analiz etmek amacıyla gerçekleştirilen DiD analizinden elde edilen bulgular Tablo 6’da incelenebilir.

**Kur Korumalı Mevduat Politikasının Bankacılık Sektörünün Büyüme Performansı Üzerindeki Etkisi:
2019-2024 Dönemi Analizi**

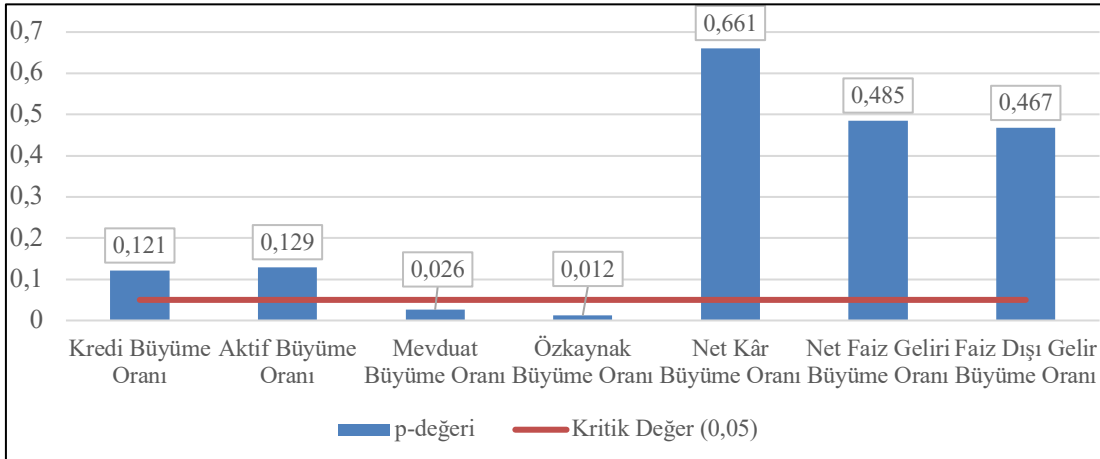
Tablo 6: Difference-in-Differences (DiD) Analizi Bulguları

Değişkenler	KKM Dönemi Katsayısı	p-değeri	R-kare	KKM Etkisi (%)
Kredi Büyüme Oranı	0,0470	0,121	0,122	4,81
Aktif Büyüme Oranı	0,0430	0,129	0,072	4,45
Mevduat Büyüme Oranı	0,0635	0,026*	0,081	6,56
Özkaynak Büyüme Oranı	0,0885	0,012*	0,336	9,25
Net Kâr Büyüme Oranı	-0,2944	0,661	0,007	-25,5
Net Faiz Geliri Büyüme Oranı	-0,4919	0,485	0,010	-38,85
Faiz Dışı Gelir Büyüme Oranı	-0,4281	0,467	0,009	-34,83

Not: * $p < 0,05$: %95 güven düzeyinde anlamlı bulunan değerler.

Tablo 6’da yer alan DiD analizine ilişkin regresyon bulgularında, KKM uygulaması sonrası döneme ait etkiler “KKM Dönemi Katsayısı” olarak ifade edilmekte ve bu etkinin istatistiksel anlamlılığı p-değerleri üzerinden değerlendirilmektedir. Tablo 6’da yer alan istatistiksel test sonuçlarının daha iyi anlaşılabilmesi için, elde edilen bulguların bir grafikte görselleştirilmesi önemli görülmektedir. Özellikle %95 güven aralığında 0,05 kritik değere göre istatistiksel anlamlılık taşıyan büyüme oranlarının görsel olarak incelenmesi, hangi değişkenlerde anlamlı farklılık bulunduğunun daha net görülmesini sağlayabilir. Bu amaçla, DiD analizi sonucunda elde edilen istatistiksel değerler ve kritik değere göre anlamlılık durumları Grafik 2’de görselleştirilmiştir.

Grafik 2: DiD Analizinden Elde Edilen İstatistiksel Değerler ve Kritik Değer

Tablo 6’da yer alan DiD analizine ilişkin regresyon bulguları ve Grafik 2’de yer alan p-değerleri birlikte değerlendirildiğinde, KKM uygulaması mevduat büyüme oranı ve özkaynak büyüme oranı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ($p < 0,05$) ve pozitif bir etki yarattığı görülmektedir. Mevduat büyüme oranındaki KKM etkisi %6,56 düzeyinde hesaplanırken, özkaynak büyümesindeki etki %9,25 seviyesindedir. Öte yandan, kredi büyüme oranı ve aktif büyüme oranı gibi diğer göstergelerde KKM sonrası döneme ait pozitif katsayılar elde edilmesine

rağmen bu etkiler istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Aynı şekilde, net kâr, net faiz geliri ve faiz dışı gelir büyüme oranlarında negatif yönlü etkiler gözlenmiş, ancak bu farklar da istatistiksel olarak anlamlı olmamıştır ($p>0,05$). Bu durum, KKM uygulamasının bazı performans göstergeleri üzerinde sınırlı ya da değişken etkiler yarattığını düşündürmektedir. Sonuç olarak, DiD analizinden elde edilen bulgular, KKM'nin özellikle mevduat ve özkaynak büyüme oranlarında etkili olduğunu ortaya koyarken; kredi, aktif, net kâr, net faiz geliri ve faiz dışı gelir büyüme oranlarına dair etkilerinin belirgin ve istatistiksel olarak anlamlı olmadığını göstermektedir.

Analiz bulgularına dayanarak, mevduat ve özkaynak büyüme oranları için H_0 hipotezi reddedilerek alternatif hipotez olan H_1 hipotezi kabul edilmiştir. Diğer yandan, kredi, aktif, net kâr, net faiz geliri ve faiz dışı gelir büyüme oranları için H_0 hipotezi kabul edilmiş, bu alanlarda KKM öncesi ve sonrası dönemlerde anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.4. Bulguların Değerlendirilmesi

Çalışmada elde edilen bulgular, Kur Korumalı Mevduat (KKM) uygulamasının Türkiye bankacılık sektörü üzerindeki büyüme performansı üzerinde farklı yönlerde ve değişen düzeylerde etkiler yarattığını ortaya koymaktadır. Klasik karşılaştırmalı testlerin (T-Testi ve Mann-Whitney U Testi) sonuçlarına göre, özellikle kredi, mevduat, net kâr ve net faiz geliri büyüme oranlarında KKM sonrası dönemde istatistiksel olarak anlamlı farklar gözlemlenmiştir. Bu bulgular, KKM'nin banka fonlama yapısını ve gelir bileşimini etkileyen önemli bir politika aracı olduğunu göstermektedir. Difference-in-Differences (DiD) analizi ise bu bulgulara daha güçlü bir nedensellik çerçevesi kazandırmıştır. DiD analizi sonuçlarına göre, mevduat ve özkaynak büyüme oranlarında KKM'nin istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif etkileri tespit edilmiştir. Bu durum, KKM'nin bankaların likidite pozisyonlarını güçlendirdiğini ve sermaye yapılarını desteklediğini göstermektedir. Buna karşılık, kredi, net kâr ve faiz gelirleri üzerindeki etkilerin istatistiksel olarak anlamlı olmaması, bu göstergelerde KKM'nin belirgin ve kalıcı bir etki yaratmadığına işaret etmektedir. Bu bulgular, Garcia ve Volkan (2019) ile Patel ve Kasman (2020) gibi çalışmalarda vurgulanan, mevduat koruma politikalarının kısa vadede bankaların fon toplama gücünü artırdığı yönündeki sonuçlarla örtüşmektedir. Öte yandan, Günal ve Deniz (2024) tarafından vurgulanan, KKM'nin uzun vadede krediye dönüşüm oranı üzerindeki olumsuz etkileri, bu çalışmada kredi büyümesinde sınırlı etki bulunmasıyla uyumludur. Bu durum, KKM'nin kısa vadeli faydalarının yanında uzun vadeli maliyetlerinin de olabileceğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, faiz dışı gelir büyüme oranında anlamlı bir etki saptanmamıştır. Bu, KKM uygulaması sonrası bankaların faiz gelirlerine dayalı büyüme stratejisini öne çıkardığına ve gelir çeşitliliğinin daraldığına işaret etmektedir. Bu durum, Barth vd. (2013) ve Wiley ve Navickas (2020) gibi çalışmaların finansal düzenlemelerin operasyonel esneklik üzerindeki sınırlayıcı etkilerine dair bulgularıyla da örtüşmektedir.

Son olarak, elde edilen bulgular KKM'nin bankacılık sektörü üzerindeki kısa vadeli etkilerini belirgin şekilde ortaya koysa da bu etkinin yalnızca KKM uygulamasına atfedilmesi eksik ve yanıltıcı olabilir. Zira analiz dönemi boyunca yüksek enflasyon, negatif reel faiz oranları, menkul kıymet alım zorunluluğu, zorunlu karşılık oranlarındaki düzenlemeler ve benzeri makroekonomik ve finansal müdahaleler de sektörün büyüme göstergeleri üzerinde etkili olmuştur. Bu nedenle, bulguların yorumlanmasında bu politika ve piyasa koşullarının birlikte

Kur Korumalı Mevduat Politikasının Bankacılık Sektörünün Büyüme Performansı Üzerindeki Etkisi: 2019-2024 Dönemi Analizi

değerlendirilmesi, KKM'nin etkilerinin daha doğru ve bütüncül biçimde anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

5.SONUÇ

Bu çalışmada, Kur Korumalı Mevduat (KKM) politikasının Türkiye bankacılık sektörünün büyüme performansı üzerindeki etkileri analiz edilmiştir. Bu doğrultuda, 2019–2024 dönemine ait aylık veriler kullanılarak, KKM öncesi (2019–2021) ve KKM sonrası (2022–2024) dönemlerde kredi, aktif, mevduat, özkaynak, net kâr, net faiz geliri ve faiz dışı gelir büyüme oranları değerlendirilmiştir. Çalışmada öncelikle parametrik (T-Testi) ve parametrik olmayan (Mann–Whitney U) testlerle iki dönem arasındaki farklar analiz edilmiş, ardından Difference-in-Differences (DiD) yöntemiyle KKM'nin etkisi nedensellik çerçevesinde test edilmiştir. Geleneksel karşılaştırmalı test sonuçlarına göre, kredi, mevduat, net kâr ve net faiz geliri büyüme oranlarında KKM sonrası dönemde istatistiksel olarak anlamlı artışlar tespit edilmiştir. Ancak bu bulguların, DiD analizinin sunduğu nedensellik temelli bulgularla kısmen örtüştüğü gözlemlenmiştir. DiD analizine göre, mevduat ve özkaynak büyüme oranlarında KKM'nin istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif etkisi bulunurken, kredi, net kâr ve faiz geliri büyüme oranlarında bu etki istatistiksel olarak anlamlı değildir. Bu farklılık, parametrik testlerin yalnızca ortalama farkları dikkate alırken, DiD modelinin zaman içindeki trend farklılıklarını ve politika etkisini daha bütüncül biçimde değerlendirmesinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca, faiz dışı gelir büyüme oranında her iki analiz türünde de anlamlı bir değişim gözlenmemiştir. Bu, KKM uygulamasının bankaların büyüme yapısında faiz gelirlerine daha bağımlı bir modele yönelme eğilimini desteklediğini göstermektedir. Bu bağlamda, KKM'nin sektörel büyüme üzerindeki etkisinin tek boyutlu ve doğrudan bir etki olmaktan çok, göstergelere göre farklılaştığı görülmektedir.

Elde edilen bulgular, KKM uygulamasının Türkiye bankacılık sektöründe kısa vadeli büyümeyi teşvik ettiğini ortaya koymaktadır. Ancak bu etkinin yalnızca KKM politikasına atfedilmesi metodolojik olarak eksik bir yaklaşım olabilir. Analiz dönemi boyunca, yüksek enflasyon, negatif reel faiz oranları, menkul kıymet alım zorunluluğu, zorunlu karşılık oranlarındaki değişiklikler gibi çeşitli makroekonomik koşullar ve düzenleyici müdahaleler de bankacılık sektörünün performans göstergeleri üzerinde doğrudan ve dolaylı etkiler yaratmıştır. Bu nedenle, KKM'nin etkileri değerlendirilirken, bu çok boyutlu ekonomik politika ortamı da dikkate alınmalı; elde edilen bulgular bağlamsal bir bütünlük içerisinde yorumlanmalıdır. Öte yandan, KKM gibi politika araçlarının etkilerinin yalnızca kısa vadeli performans göstergeleriyle sınırlı kalmaksızın, uzun vadeli finansal istikrar, risk yapısı ve verimlilik üzerindeki etkileri açısından da izlenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, politika yapıcıların benzer düzenlemelerin etkilerini sektörel düzeyde takip etmeleri ve olası sistemik riskleri önceden tanımlayarak önleyici adımlar atmaları büyük önem taşımaktadır. Bankalar açısından ise, KKM uygulamasıyla birlikte faiz gelirlerine dayalı büyümenin ağırlık kazanması, gelir çeşitliliği eksikliği ve risk yoğunlaşması gibi potansiyel kırılganlıklara yol açabilir. Bu nedenle, bankaların gelir yapısını çeşitlendirmeye yönelik stratejiler geliştirerek, faiz dışı gelir kaynaklarını artırmaları hem kârlılıklarını dengelemek hem de dışsal şoklara karşı dirençlerini artırmak açısından kritik bir gereklilik haline gelmektedir.

Bu çalışmanın, KKM politikasının Türkiye bankacılık sektörünün büyüme performansına olan etkilerinin incelenmesi yönüyle literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ancak

çalışmanın bazı kısıtları bulunmaktadır. İlk olarak, KKM politikasının sadece kısa vadeli etkileri analiz edilmiş olup, uzun vadeli etkilerin anlaşılması için daha fazla veriyle ileriye dönük çalışmalar yapılabilir. İkinci olarak, çalışmada, yalnızca belirli büyüme oranlarına odaklanılmış ve diğer finansal performans göstergeleri ya da bankaların risk yönetimi üzerindeki etkileri ele alınmamıştır. Üçüncü olarak, çalışmada yalnızca Türkiye'ye odaklanılmış olup, benzer politikaların uluslararası düzeydeki etkilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi önerilmektedir. Dördüncü olarak ise, analizlerde enflasyonun etkileri doğrudan ayrıştırılmamıştır. Özellikle KKM uygulamasının yüksek enflasyon ortamında devreye girmesi nedeniyle nominal verilerde gözlenen artışların reel olarak değerlendirilmesi önemli bir husustur. Ancak çalışmada kullanılan büyüme oranlarının çoğunda reel hesaplama sistematik ve sağlıklı biçimde uygulanabilir olmadığından, yalnızca özkaynak kârlılığı gibi belirli oranlar için reel analiz yapılması, göstergeler arasındaki karşılaştırılabilirliği zedeleyeceğinden tercih edilmemiştir. Ayrıca, değişken enflasyon yapısı nedeniyle reel veri üretiminde karşılaşılan teknik zorluklar da bu tercihi desteklemiştir. Bu doğrultuda, araştırmacılar uzun vadeli etkiler, farklı performans göstergeleri, farklı yöntemler ve karşılaştırmalı çalışmalar üzerine yoğunlaşarak KKM'nin daha geniş kapsamlı etkilerini inceleyebilirler. Gelecek çalışmalarda, KKM'nin finansal istikrar, bankaların risk yönetimi ve genel ekonomi üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi, politika yapıcılar ve araştırmacılar için daha kapsamlı bilgiler sunabilir.

KAYNAKÇA

- Allen, F., & Gale, D. (2000). *Comparing financial systems*. MIT Press.
- Atanasov, V. & Black, B. (2016). Shock-based causal inference in corporate finance and accounting research. *Critical Finance Review*, 5(2), 207-304. <https://doi.org/10.1561/104.00000036>
- Angrist, J. D., & Krueger, A. B. (1999). *Empirical strategies in labor economics*. In O. C. Ashenfelter & D. Card (Eds.), *Handbook of labor economics*, 3, 1277–1366. [https://doi.org/10.1016/S1573-4463\(99\)03004-7](https://doi.org/10.1016/S1573-4463(99)03004-7)
- Barth, J. R., Lin, C., Ma, Y., Seade, J., & Song, F. M. (2013). Do bank regulation, supervision and monitoring enhance or impede bank efficiency? *Journal of Banking & Finance*, 37(8), 2879-2892. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2013.04.030>
- Bouchaud, J. P., & Potters, M. (2003). *Theory of financial risk and derivative pricing: From statistical physics to risk management*. Cambridge University Press.
- Brown, M., & Huang, Y. (2021). Impacts of financial regulations on banking sectors' performance. *Journal of Financial Stability*, 50(3), 100-112.
- Büyükoğlu, B. (2023). *Effects of banking regulations on banking performance*. Özgür Publications. <https://doi.org/10.58830/ozgur.pub47>
- Chen, Y., Hung, M., & Wang, Y. (2018). The effect of mandatory CSR disclosure on firm profitability and social externalities: Evidence from China. *Journal of Accounting and Economics*, 65(1), 169-190. <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2017.11.009>
- Cont, R. (2001). Empirical properties of asset returns: Stylized facts and statistical issues. *Quantitative Finance*, 1(2), 223-236. <https://doi.org/10.1088/1469-7688/1/2/304>
- Demirgüç-Kunt, A., & Levine, R. (2001). *Financial structures and economic growth: A cross-country comparison of banks, markets, and development*. MIT Press.

Kur Korumalı Mevduat Politikasının Bankacılık Sektörünün Büyüme Performansı Üzerindeki Etkisi: 2019-2024 Dönemi Analizi

- Diamond, D. W., & Dybvig, P. H. (1983). Bank runs, deposit insurance, and liquidity. *Journal of Political Economy*, 91(3), 401-419.
- Field, A. (2013). *Discovering statistics using SPSS statistics* (4th ed.). Sage publications.
- Frost, J. (2020). *Hypothesis Testing: An Intuitive Guide for Making Data-Driven Decisions*. Statistics by Jim Publishing.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis* (7th ed.). Pearson Prentice Hall.
- Jayarathne, J., & Strahan, P. E. (1996). The finance-growth nexus: Evidence from Bank Branch Deregulation. *Quarterly Journal of Economics*, 111(3), 639-670. <https://doi.org/10.2307/2946668>
- Garcia, M., & Volkan, A. (2019). The impact of deposit insurance on financial stability in Latin American banks. *Journal of Financial Stability*, 45(2), 123-134.
- Günel, M., & Deniz, F. (2024). Kur korumalı mevduat sistemi ve kur riskinin mevduatın krediye dönüşüm oranına etkisi: Türk bankacılık sektörü üzerine bir araştırma. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 16(4), 2659-2670. <https://doi.org/10.20491/isarder.2024.1939>
- Kartal, F. (2024). Kur korumalı mevduat sistemi ve sonuçları. *İşletme Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 73-95. <https://doi.org/10.33416/baybem.1411835>
- Khatun, N. (2021). Applications of normality test in statistical analysis. *Open Journal of Statistics*, 11, 113-122. <https://doi.org/10.4236/ojs.2021.111006>
- Levine, R. (1997). Financial development and economic growth: Views and agenda. *Journal of Economic Literature*, 35(2), 688-726.
- Lilliefors, H. W. (1967). On the Kolmogorov-Smirnov Test for Normality with Mean and Variance Unknown. *Journal of the American Statistical Association*, 62(318), 399-402. <https://doi.org/10.1080/01621459.1967.10482916>
- Nachar, N. (2008). The Mann-Whitney U: A test for assessing whether two independent samples come from the same distribution. *Tutorials in Quantitative Methods for Psychology*, 4(1), 13-20. <https://doi.org/10.20982/tqmp.04.1.p013>
- Noman, A. H. M., Gee, C. S., & Isa, C. R. (2018). Does bank regulation matter on the relationship between competition and financial stability? Evidence from Southeast Asian countries. *Pacific-Basin Finance Journal*, 48, 144-161. <https://doi.org/10.1016/j.pacfin.2018.02.001>
- Özkan, S., Balsarı, Ç., & Varan, S. (2014). Effect of banking regulation on performance: Evidence from Turkey. *Emerging Markets Finance and Trade*, 50(4), 196-211. <https://doi.org/10.2753/REE1540-496X500412>
- Pallant, J. (2020). *SPSS Survival Manual* (7th ed.). McGraw-Hill Education.
- Patel, S., & Kasman, B. (2020). Short-term liquidity effects of currency protection mechanisms in Asian banking sectors. *Journal of Banking and Finance*, 54(4), 204-219.
- Rachev, S. T., Menn, C., & Fabozzi, F. J. (2005). *Fat-tailed and skewed asset return distributions: Implications for risk management, portfolio selection, and option pricing*. John Wiley & Sons.
- Razali, N. M., & Wah, Y. B. (2011). Power comparisons of Shapiro-Wilk, Kolmogorov-Smirnov, Lilliefors and Anderson-Darling tests. *Journal of Statistical Modeling and Analytics*, 2(1), 21-33.

- Roth, J., Sant'Anna, P. H. C., Bilinski, A., & Poe, J. (2023). What's trending in difference-in-differences? A synthesis of the recent econometrics literature. *Journal of Econometrics*, 235(2), 2218–2244. <https://doi.org/10.1016/j.jeconom.2023.03.008>
- Schiozer, R. F., Mourad, F. A., & Martins, T. C. (2021). A tutorial on the use of differences-in-differences in management, finance, and accounting. *Revista de Administração Contemporânea*, 25(1), e200067. <https://doi.org/10.1590/1982-7849rac2021200067>
- Shapiro, S. S., & Wilk, M. B. (1965). An analysis of variance test for normality (Complete Samples). *Biometrika*, 52(3-4), 591-611. <https://doi.org/10.1093/biomet/52.3-4.591>
- Sullivan, M., & Wong, Y. (2022). Regulatory impacts on financial growth: Evidence from an international survey. *Journal of Financial Regulation*, 28(1), 112-134.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics (6th ed.)*. Pearson.
- Tsay, R. S. (2010). *Analysis of financial time series (Vol. 543)*. John Wiley & Sons.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB). (2021). *Kur Korumalı Mevduat Ürünü Hakkında Bilgilendirme*. Erişim tarihi:01.02.2025, <https://www.tcmb.gov.tr>
- Vrbik, J. (2020). Deriving CDF of Kolmogorov-Smirnov test statistic. *Applied Mathematics*, 11, 227-246. <https://doi.org/10.4236/am.2020.113018>
- Wiley, B. J., & Navickas, J. (2021). Effect of financial regulation on performance of banking sector in the United States of America. *Journal of Finance and Accounting*, 5(3), 11–21. Retrieved from <https://www.stratfordjournals.com/journals/index.php/journal-of-accounting/article/view/912>
- Yap, B. W., & Sim, C. H. (2011). Comparisons of various types of normality tests. *Journal of Statistical Computation and Simulation*, 81(12), 2141-2155. <https://doi.org/10.1080/00949655.2010.520163>

EXTENDED ABSTRACT

The Impact of the Currency Protected Deposit Policy on the Growth Performance of the Banking Sector: An Analysis of the 2019-2024 Period

Introduction

Financial stability remains a critical pillar for the resilience and sustainability of national economies, particularly in emerging markets. In times of macroeconomic uncertainty, governments often resort to unconventional monetary and regulatory instruments to safeguard market equilibrium. One such instrument introduced in Turkey at the end of 2021 is the Currency-Protected Deposit scheme, known locally as “Kur Korumalı Mevduat (KKM).” The primary aim of the KKM policy is to protect Turkish lira-denominated deposits against exchange rate depreciation, thereby encouraging de-dollarization and supporting domestic financial intermediation. Given its significant scale and rapid integration into the financial system, particularly during the 2022–2024 period, KKM has become a focal point of economic and financial policy discourse in Turkey.

This study aims to assess the short-term causal impact of the KKM policy on the growth performance of the Turkish banking sector by comparing key financial growth indicators before and after the implementation of the policy. Specifically, the growth rates of seven financial variables—loans, total assets, deposits, equity, net profit, net interest income, and non-interest

Kur Korumalı Mevduat Politikasının Bankacılık Sektörünün Büyüme Performansı Üzerindeki Etkisi: 2019-2024 Dönemi Analizi

income—are examined across two subperiods: the pre-KKM period (2019–2021) and the post-KKM period (2022–2024). By combining classical hypothesis tests with quasi-experimental econometric techniques, this study seeks to provide a robust evaluation of KKM’s influence on banking sector dynamics.

Methodology

The analysis is based on monthly aggregate data from the Turkish banking sector covering the period January 2019 to December 2024. The dataset, obtained from the Banking Regulation and Supervision Agency (BDDK), includes calculated monthly growth rates for the selected financial indicators. Growth rates were computed using first differences of logarithmic transformations, and outliers were smoothed using $\log(1+x)$ adjustments to stabilize the variance and accommodate negative values. To assess whether there were statistically significant differences in growth performance between the pre- and post-KKM periods, a combination of parametric (Independent Sample T-Test) and non-parametric (Mann–Whitney U Test) methods were employed, depending on the distributional properties of the data. Normality was tested using both the Shapiro–Wilk and Kolmogorov–Smirnov tests, providing a robust diagnostic basis for test selection. To enhance the causal interpretation of the findings, the study further employed the Difference-in-Differences (DiD) econometric model. The DiD method allows the estimation of the treatment effect of the KKM policy by comparing changes in the treatment group (post-KKM period) relative to the control group (pre-KKM period), while accounting for common trends. The DiD model was specified as follows:

$$\log(1 + Y_{it}) = \beta_0 + \beta_1 \cdot KKM\_KUKLA_t + \beta_2 \cdot TIME_t + \beta_3 \cdot (KKM\_KUKLA_t \cdot TIME_t) + \varepsilon_{it}$$

where: Y_{it} is the financial growth indicator; KKM_KUKLA_t equals 1 for months during the post-KKM period (2022–2024) and 0 otherwise; $TIME_t$ is a linear time trend; and $KKM\_KUKLA_t \cdot TIME_t$ is an interaction term that captures the policy’s evolving impact over time. The parallel trend assumption—crucial for the validity of the DiD design—was empirically tested using pre-policy data and simple linear time trend regressions. No significant differences in trend slopes were found for any of the variables, indicating that the assumption holds.

Empirical Findings

Descriptive statistics indicate that most financial indicators experienced higher mean growth rates and greater volatility during the KKM period. For example, deposit and equity growth rates increased markedly in the post-KKM period, while measures such as net profit and non-interest income displayed larger fluctuations. Normality tests revealed that some variables (such as asset and equity growth) followed a normal distribution, while others (such as loan, deposit, and net profit growth) did not. Consequently, both T-Tests and Mann–Whitney U tests were applied appropriately. Results showed statistically significant differences in loan, deposit, net profit, and net interest income growth rates between the two periods, suggesting that KKM may have influenced banks’ funding and income dynamics. The DiD regression results further confirmed that KKM had a statistically significant and positive effect on deposit growth (6.56%) and equity growth (9.25%). However, the policy’s effects on loan growth (4.81%), net profit, and income-related indicators were not statistically significant at conventional levels. Interestingly, the estimated effect on net interest income and non-interest income was negative but statistically

insignificant. This highlights the heterogeneous nature of KKM's impact across different performance metrics.

Discussion and Conclusion

The results suggest that the KKM policy strengthened the funding base and capital structure of Turkish banks by encouraging domestic deposit growth and enhancing equity positions. These outcomes are consistent with previous studies (e.g., Chen et al., 2018; Jayaratne and Strahan, 1996) that found positive short-term effects of policy interventions on bank liquidity and capitalization. However, the insignificant or even negative effects on profitability and income diversification raise concerns about the long-term implications of KKM. A potential explanation lies in the crowding-out of core banking activities and an overreliance on interest income, which may have constrained banks' operational flexibility and revenue diversity. Moreover, the findings must be interpreted within the broader macro-financial context of the study period. High inflation, negative real interest rates, mandatory securities holdings, and changing reserve requirements all influenced banking performance during 2022–2024. Therefore, it would be misleading to attribute observed effects solely to the KKM policy. This study makes several contributions to the literature. First, it presents one of the first empirical applications of the DiD method to evaluate KKM's impact on the Turkish banking sector. Second, by combining classical and causal inference techniques, it offers a more nuanced understanding of policy effects. Finally, the research highlights the importance of assessing both the intended and unintended consequences of macro-financial interventions. Future studies are encouraged to extend the analysis by using panel data models with bank-level observations, testing for lagged or nonlinear policy effects, and incorporating additional control variables such as inflation-adjusted financials or risk-based indicators. Comparative studies examining similar deposit guarantee schemes in other emerging markets may also provide valuable insights.

© Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY NC) license. (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).